

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

รหัสวิชา : 3521101

Fundamentals of Accounting 1

การบัญชีขั้นต้น 1

อาจารย์กิ่งกาญจน์ จารุกรรุณา
อ.พ.อ. (อ.อ.อ.)
สาขาวิชา บัญชี

บรรยายโดย อาจารย์กิ่งกาญจน์ จารุกรรุณา

บทที่ 7 การปรับปรุงรายการบัญชี

- ✓ ความหมายของรายการปรับปรุงบัญชี
- ✓ ประเภทของรายการปรับปรุงบัญชี
- ✓ การโอนกลับรายการ
- ✓ การแก้ไขข้อผิดพลาด

ความหมายของรายการปรับปรุงบัญชี

รายการปรับปรุงบัญชี (Adjusting Entries) คือ การบันทึกปรับปรุงรายการบัญชีต่างๆ ในวันสิ้นงวดบัญชี ให้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ก่อนที่กิจการจะทำการปิดบัญชีและจัดทำงบการเงิน

ซึ่งการปรับปรุงบัญชีในวันสิ้นงวดนั้นเป็นไปตามหลัก “เกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis)” โดยเกี่ยวข้องกับรายได้ หรือค่าใช้จ่าย ที่เกิดขึ้นในแต่ละงวดบัญชี โดยไม่คำนึงถึงว่ารายการดังกล่าวนั้นจะได้รับเงินมาแล้ว หรือจ่ายเงินไปแล้วหรือไม่ก็ตาม

การปรับปรุงบัญชีนอกจากจะกระทบต่อการจัดทำงบกำไรขาดทุนแล้วยังกระทบต่องบแสดงฐานะการเงินด้วย นั่นคือ ผลของการปรับปรุงบัญชีจะทำให้รายได้หรือค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้นถูกต้องแล้ว ยังทำให้สินทรัพย์และหนี้สินถูกต้องอีกด้วย

ประเภทของรายการปรับปรุงบัญชี

1. ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (Prepaid Expenses)
2. รายได้รับล่วงหน้า (Deferred Revenue)
3. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (Accrued Expense)
4. รายได้ค้างรับ (Accrued Revenue)
5. หนี้สงสัยจะสูญ (Allowance for Doubtful Debt)
6. ค่าเสื่อมราคา (Depreciation)
7. วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป (Supplies Used Expenses)

1. ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (Prepaid Expenses)

ค่าใช้จ่ายที่กิจการจ่ายไปแล้วเพื่อสิ่งของหรือบริการ แต่ยังไม่ได้รับประโยชน์หรือยังไม่ได้รับบริการ ณ วันสิ้นงวดบัญชีนั้น แต่จะได้รับการประโยชน์หรือได้รับบริการในอนาคต

ซึ่งส่วนที่ได้รับความประโยชน์หรือได้รับบริการแล้วระหว่างปีถือเป็น “ค่าใช้จ่าย” ของปีนั้น แต่ส่วนที่จะได้รับความประโยชน์หรือได้รับบริการในอนาคตหรืองวดบัญชีถัดไป ถือเป็น “สินทรัพย์”

เช่น ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า เป็นต้น

การปรับปรุงบัญชี ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า

แบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

กรณี 1. ณ วันที่จ่ายเงินบันทึกบัญชีไว้เป็น
สินทรัพย์ทั้งจำนวน (ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า)

กรณี 2. ณ วันที่จ่ายเงินบันทึกบัญชีไว้
เป็น**ค่าใช้จ่าย**ทั้งจำนวน

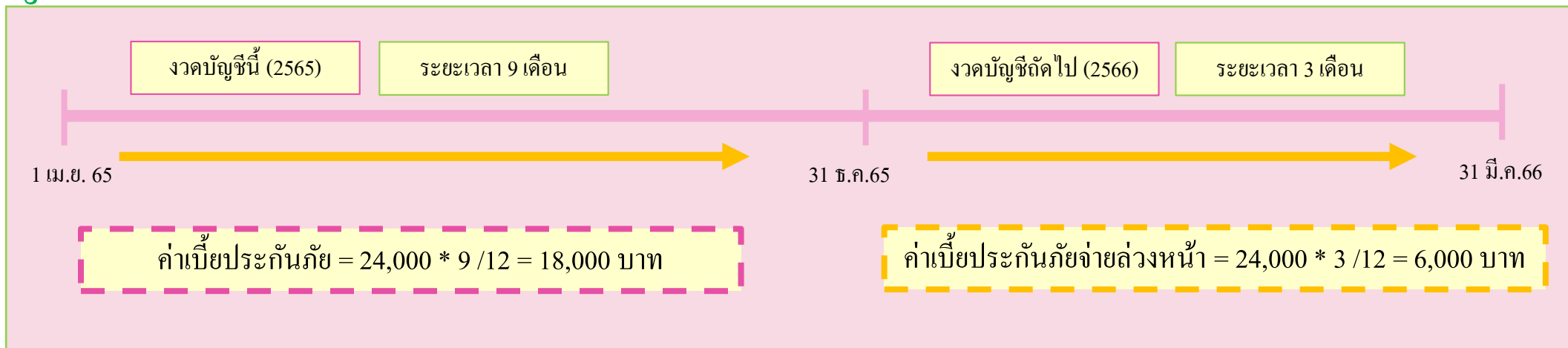

ตัวอย่างค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (Prepaid Expenses)

วันที่ 1 เมษายน 2565 กิจการจ่ายค่าประกันภัยรถยนต์สำหรับสัญญา 1 ปี จำนวนเงิน 24,000 บาท กิจการปิดบัญชีสิ้นงวดทุกวันที่ 31 ธันวาคม 2565 ณ วันที่จ่ายเงินกิจการบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ทั้งจำนวน

พ.ศ. 2565		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	31	ค่าเบี้ยประกันภัย	18,000	-			
		ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า			18,000	-	
		ปรับปรุงบัญชีค่าเบี้ยประกันภัย (24,000 * 9/12)					

ลดยอดสินทรัพย์
รับรู้ค่าใช้จ่ายประจำปี

กรณี 2. ณ วันที่จ่ายเงินบันทึกบัญชีไว้เป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวน

ณ วันจ่ายเงิน (บันทึกทั้งจำนวนเงินที่จ่ายไป)

เดบิต ค่าใช้จ่าย....

xx

เครดิต เงินสด

xx

ลดยอดค่าใช้จ่าย
รับรู้สินทรัพย์ประจำปี

ณ วันสิ้นงวดบัญชี (ต้องลดยอดค่าใช้จ่ายลงด้วยจำนวนเงินที่ยังไม่ได้ใช้บริการ)

เดบิต ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า

xx

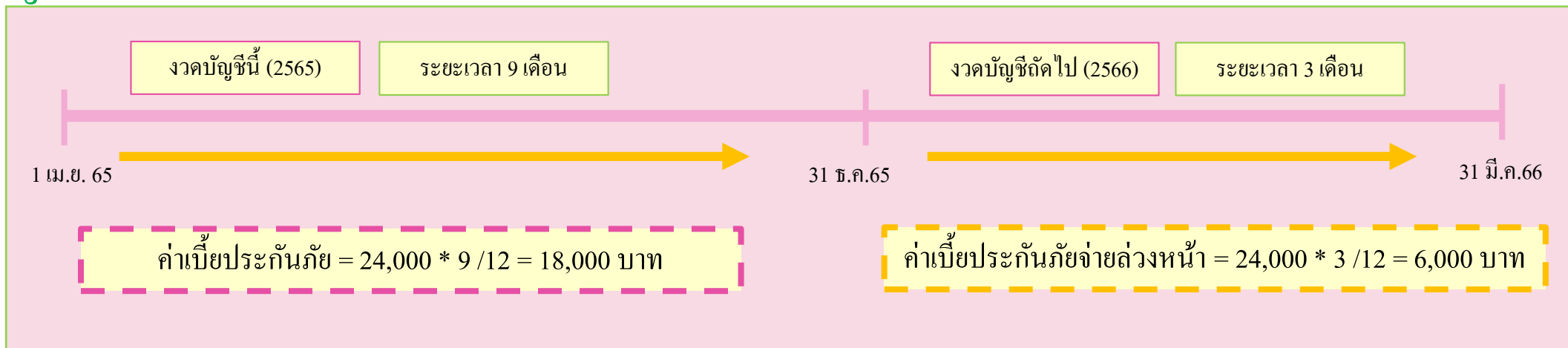
เครดิต ค่าใช้จ่าย

xx

ตัวอย่างค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (Prepaid Expenses)

วันที่ 1 เมษายน 2565 กิจการจ่ายค่าประกันภัยรถยนต์สำหรับสัญญา 1 ปี จำนวนเงิน 24,000 บาท กิจการปิดบัญชีสิ้นงวดทุกวันที่ 31 ธันวาคม 2565 ณ วันที่จ่ายเงินกิจการบันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวน

พ.ศ. 2565		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	31	ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า	6,000	-			
		ค่าเบี้ยประกันภัย			6,000	-	
		ปรับปรุงบัญชีค่าเบี้ยประกันภัย (24,000 * 3/12)					

ลดยอดค่าใช้จ่าย
รับรู้สินทรัพย์ประจำปี

2. รายได้รับล่วงหน้า (Deferred Revenue)

รายได้ที่กิจการได้รับมาแล้วจากการให้บริการ แต่ยังไม่ได้ให้บริการ หรือให้ประโยชน์แก่ลูกค้าทั้งหมด ณ วันสิ้นงวดบัญชีนั้น แต่จะให้บริการ หรือให้ประโยชน์ในอนาคต

ซึ่งส่วนที่ได้ให้บริการหรือให้ประโยชน์แล้วระหว่างปีถือเป็น “รายได้” ของปีนั้น แต่ส่วนที่จะให้บริการหรือให้ประโยชน์ในอนาคตหรือ งวดบัญชีถัดไป ถือเป็น “หนี้สิน”

เช่น ค่าเช่ารับล่วงหน้า ดอกเบี้ยรับล่วงหน้า เป็นต้น

การปรับปรุงบัญชี รายได้รับล่วงหน้า

แบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

กรณี 1. ณ วันที่รับเงินบันทึกบัญชีไว้เป็น
หนี้สิน ทั้งจำนวน (รายได้รับล่วงหน้า)

กรณี 2. ณ วันที่รับเงินบันทึกบัญชีไว้
เป็นรายได้ ทั้งจำนวน

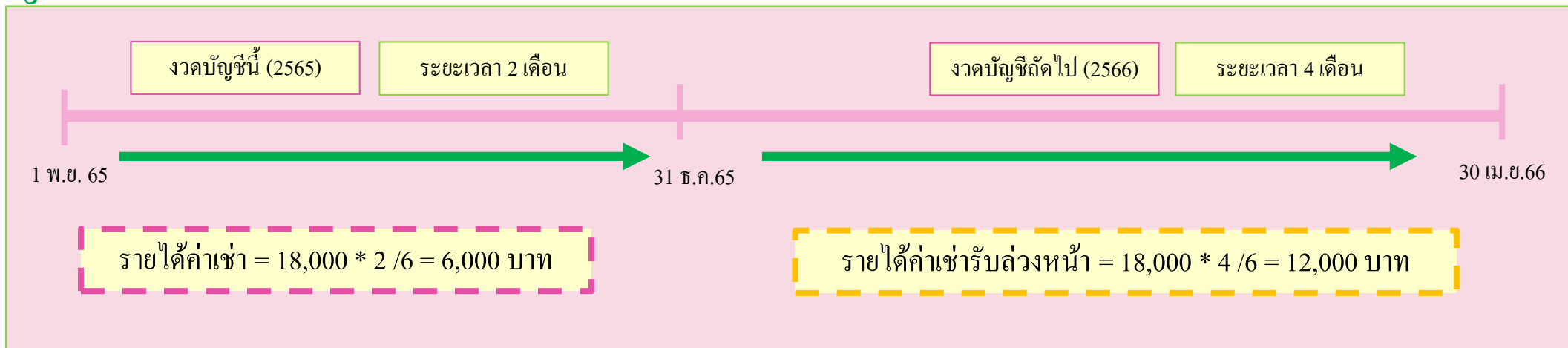

ตัวอย่างรายได้รับล่วงหน้า (Deferred Revenue)

วันที่ 1 พฤศจิกายน 2565 กิจการรับค่าเช่าอาคารสำหรับระยะเวลา 6 เดือน จำนวนเงิน 18,000 บาท กิจการปิดบัญชีสิ้นงวดทุกวันที่ 31 ธันวาคม 2565 ณ วันที่รับเงินกิจการบันทึกบัญชีเป็นรายได้ทั้งจำนวน

พ.ศ. 2565		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	31	รายได้ค่าเช่า	12,000	-			
		รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า			12,000	-	
		ปรับปรุงบัญชีค่าเช่ารับล่วงหน้าปี 2565 (18,000 * 4/6)					

ลดยอดรายได้
รับรู้หนี้สินประจำปี

3. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (Accrued Expense)

ค่าใช้จ่าย ที่กิจการได้รับประโยชน์แล้วในงวดบัญชีปัจจุบัน
แต่ยังไม่ได้จ่ายเงิน จึงยังไม่มีการบันทึกบัญชี

ดังนั้น ณ วันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะต้องปรับปรุงรายการ
ค่าใช้จ่ายที่ยังไม่ได้จ่ายเงินเป็น “หนี้สิน” ให้ครบถ้วน ถูกต้อง

เช่น ค่าไฟฟ้าค้างจ่าย ค่าโทรศัพท์ค้างจ่าย เงินเดือนค้างจ่าย
เป็นต้น

การปรับปรุงบัญชี ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

ณ วันสิ้นงวดบัญชี (บันทึกจำนวนเงินที่ยังไม่ได้จ่าย)

เดบิต ค่าใช้จ่าย.... XX

เครดิต ค่าใช้จ่าย**ค้างจ่าย** XX

ตัวอย่างค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (Accrued Expense)

วันที่ 31 ธันวาคม 2565 กิจการยังไม่ได้จ่ายเงินเดือนพนักงานประจำเดือน ธันวาคม 2565 จำนวน 5 คนๆ ละ 5,000 บาท ซึ่งที่มีกำหนดจ่ายในวันที่ 2 มกราคม 2566

รายการดังกล่าว ถือเป็นค่าใช้จ่ายของเดือนธ.ค. 2565 เพียงแต่กิจการ ยังไม่ได้จ่ายเงิน ดังนั้นจึงถือเป็น “ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย”

พ.ศ. 2565		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	31	เงินเดือน เงินเดือนค้างจ่าย ปรับปรุงบัญชีเงินเดือนค้างจ่ายปี 2565 (5,000 * 5)		25,000	-	25,000	-

4. รายได้ค้างรับ (Accrued Revenue)

รายได้ ที่กิจการ ได้ให้บริการหรือให้ประโยชน์แก่ลูกค้าไปแล้ว
ในงวดบัญชีปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้รับเงิน จึงยังไม่มีการบันทึกบัญชี
ดังนั้น ณ วันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะต้องปรับปรุงรายการรายได้
ที่ยังไม่ได้รับเงินเป็น “สินทรัพย์” ให้ครบถ้วน ถูกต้อง
เช่น ดอกเบี้ยค้างรับ รายได้จากการบริการค้างรับ เป็นต้น

ตัวอย่างรายได้ค้างรับ (Accrued Revenue)

วันที่ 1 ตุลาคม 2565 กิจการให้นารีกู้เงินจำนวน 50,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 5 % ต่อปี ณ วันสิ้นงวด 31 ธันวาคม 2565 กิจการยังไม่เคยได้รับดอกเบี้ย

รายการดังกล่าว ถือเป็นรายได้ดอกเบี้ยรับของเดือนต.ค. - ธ.ค. 2565 เพียงแต่กิจการ
ยังไม่ได้รับเงิน ดังนั้นจึงถือเป็น “รายได้ค้างรับ”

$$\begin{aligned}\text{คำนวณดอกเบี้ยค้างรับ} &= \text{เงินต้น} * \text{อัตราดอกเบี้ย} * \text{ระยะเวลาที่ยังไม่ได้รับเงิน/ระยะเวลาทั้งหมด} \\ &= 50,000 * 5\% * 3/12 \\ &= 625 \text{ บาท}\end{aligned}$$

พ.ศ. 2565		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	31	ดอกเบี้ยค้างรับ	625	-			
		ดอกเบี้ยรับ			625	-	
		ปรับปรุงบัญชีดอกเบี้ยค้างรับปี 2565 (50,000 * 5% * 3/12)					

5. หนี้สงสัยจะสูญ (Allowance for Doubtful Debt)

ตามหลักการบัญชีว่าด้วยการเปรียบเทียบรายได้กับค่าใช้จ่าย กิจการควรต้องมีการประมาณการจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเก็บเงินไม่ได้ เพื่อให้บัญชีลูกหนี้แสดงมูลค่าใกล้เคียงกับความเป็นจริง จึงมีข้อบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการลูกหนี้ ดังนี้

หนี้สงสัยจะสูญ (Doubtful Accounts) หมายถึง ลูกหนี้ที่กิจการคาดว่าจะเก็บเงินไม่ได้ ถือเป็นบัญชี “ค่าใช้จ่าย” ของกิจการในงวดบัญชีนั้น

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (Allowance for Doubtful Accounts) หมายถึง จำนวนเงินที่คาดการณ์ไว้สำหรับลูกหนี้ที่จะเก็บเงินไม่ได้ ถือเป็นบัญชี “ปรับมูลค่าลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน”

หนี้สูญ (Bad Debt) หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้อย่างแน่นอน ซึ่งกิจการได้ติดตามทวงถามจนถึงที่สุดแล้ว และกิจการได้ตัดจำหน่ายออกจากบัญชีถือเป็นบัญชี “ค่าใช้จ่าย” ของกิจการในงวดบัญชีนั้น

วิธีการประมาณการหนี้สงสัยจะสูญ

1. ประมาณการเป็นร้อยละของยอดขาย

วิธีนี้จะประมาณการหนี้สงสัยจะสูญจากร้อยละของยอดขายที่กำหนดขึ้น เมื่อคำนวณได้เป็นจำนวนเงินเท่าไรจะบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวน โดยไม่ต้องคำนึงถึงยอดคงเหลือของบัญชีค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญในงวดก่อน

2. ประมาณการเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้

วิธีนี้จะประมาณการหนี้สงสัยจะสูญจากยอดลูกหนี้คงเหลือในวันสิ้นงวดบัญชี โดยกำหนดเป็นอัตราร้อยละ เมื่อคำนวณจำนวนเงินแล้วต้องคำนึงถึงค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเดิมก่อนการปรับปรุงรายการด้วย

ตัวอย่างการประมาณการหนี้สงสัยจะสูญ

ข้อมูลบางส่วนของกิจการแห่งหนึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x1

ลูกหนี้	50,000	บาท
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	1,000	บาท
ยอดขายเชื่อ	30,000	บาท

วิธีที่ 2
การประมาณการฯ จากยอดลูกหนี้
ต้องคำนึงถึงค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเดิม

1. ประมาณการเป็นร้อยละของยอดขาย

ณ วันสิ้นงวดบัญชี กิจการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 5% ของยอดขายเชื่อ

การคำนวณ

$$\text{ยอดขายเชื่อ} = 30,000 * 5\% = 1,500 \text{ บาท}$$

การบันทึกบัญชี

31 ธ.ค. 25x1

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ	1,500
เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	1,500

2. ประมาณการเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้

ณ วันสิ้นงวดบัญชี กิจการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 3% ของยอดลูกหนี้

การคำนวณ

$$\text{ลูกหนี้} = 50,000 * 3\% = 1,500 \text{ บาท}$$

$$\text{หัก ค่าเผื่อฯ (เดิม)} = 1,000 \text{ บาท}$$

$$\text{ดังนั้น ต้องตั้งค่าเผื่อฯ เพิ่มขึ้น} = 500 \text{ บาท}$$

การบันทึกบัญชี

31 ธ.ค. 25x1

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ	500
เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	500

6. ค่าเสื่อมราคา (Depreciation)

ค่าเสื่อมราคา (Depreciation) หมายถึง การปันส่วนจำนวนที่คิดค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวรทุกชนิด อย่างมีระบบตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์นั้น ซึ่งเกิดขึ้นจากการเสื่อมสภาพ หรือล้าสมัยไปตามอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ ถือเป็นบัญชี “ค่าใช้จ่าย” ยกเว้นบัญชีที่ดินจะไม่คิดค่าเสื่อมราคา เนื่องจากมีอายุการใช้ประโยชน์ไม่จำกัด

ค่าเสื่อมราคาสะสม (Accumulated Depreciation) หมายถึง บัญชี “ปรับมูลค่าสินทรัพย์ถาวรในงบแสดงฐานะการเงิน” แสดงตัวเลขสะสมเพิ่มขึ้นของค่าเสื่อมราคาแต่ละปี โดยบันทึกบัญชีทางด้านเครดิต แยกต่างหากจากบัญชีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณค่าเสื่อมราคา

- 1. ราคาทุน** หมายถึง จำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่กิจการจ่ายไปตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ที่อยู่ในสถานที่และสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร
- 2. อายุการใช้ประโยชน์** หมายถึง ระยะเวลาที่กิจการคาดว่าจะมีสินทรัพย์ไว้ใช้ หรือ จำนวนผลผลิต หรือจำนวนหน่วยในลักษณะอื่นที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์
- 3. ราคาซาก หรือมูลค่าคงเหลือ** หมายถึง จำนวนเงินโดยประมาณที่กิจการคาดว่าจะได้รับในปัจจุบัน หากขายสินทรัพย์หลังครบอายุการใช้ประโยชน์

วิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคา

การคำนวณค่าเสื่อมราคามีหลายวิธี เช่น

- **วิธีเส้นตรง** มีผลทำให้ค่าเสื่อมราคามีจำนวนคงที่ตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์หากมูลค่าคงเหลือของสินทรัพย์นั้นไม่เปลี่ยนแปลง
- **วิธียอดคงเหลือลดลง** มีผลทำให้ค่าเสื่อมราคาลดลงตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์
- **วิธีจำนวนผลผลิต** มีผลทำให้ค่าเสื่อมราคาขึ้นอยู่กับประโยชน์หรือผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์

ในบทเรียนนี้จะนำเสนอวิธีเส้นตรง ซึ่งเป็นที่นิยมมากที่สุด

การคำนวณค่าเสื่อมราคาวิธีเส้นตรง

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} = \frac{\text{ราคาทุน} - \text{ราคาซาก}}{\text{อายุการใช้ประโยชน์}}$$

วิธีเส้นตรง
ค่าเสื่อมราคาจะเท่ากันทุกปี

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} &= (\text{ราคาทุน} - \text{ราคาซาก}) \times \text{อัตราค่าเสื่อมราคา} \\ \text{อัตราค่าเสื่อมราคา} &= \frac{100}{\text{อายุการใช้ประโยชน์}} \end{aligned}$$

ตัวอย่างค่าเสื่อมราคา (Depreciation)

วันที่ 1 ตุลาคม 2565 กิจการซื้อเครื่องปรับอากาศ ราคา 20,000 บาท มีค่าติดตั้ง 500 บาท คาดว่าเครื่องปรับอากาศมีอายุการใช้งานประโยชน์ 5 ปี และคาดว่าจะมีราคาซาก 500 บาท กิจการปิดบัญชี วันที่ 31 ธันวาคม 2565 คำนวณค่าเสื่อมราคาด้วยวิธีเส้นตรง

$$\begin{aligned}\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} &= \frac{\text{ราคาทุน} - \text{ราคาซาก}}{\text{อายุการใช้งานประโยชน์}} \\ &= \frac{20,500 - 500}{5}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{ราคาทุน} &= \text{ราคาซื้อ} + \text{ค่าติดตั้ง} \\ &= 20,000 + 500 \\ &= 20,500 \text{ บาท}\end{aligned}$$

ค่าเสื่อมราคาต่อปี = 4,000 บาท แต่ในปี 2565 กิจการจะมีค่าเสื่อมราคา = $4,000 * 3/12 = 1,000$ บาท

พ.ศ. 2565		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	31	ค่าเสื่อมราคา-เครื่องปรับอากาศ		1,000	-		
		ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องปรับอากาศ				1,000	-
		ปรับปรุงค่าเสื่อมราคาปี 2565					
		($4,000 * 3/12$) (เดือนต.ค. – ธ.ค. 2565)					

ตัวอย่างค่าเสื่อมราคา (Depreciation) (ต่อ)

ตารางแสดงการคำนวณค่าเสื่อมราคาด้วยวิธีเส้นตรง

ปีที่	ราคาทุน - ราคาซาก	ค่าเสื่อมราคาต่อปี	ค่าเสื่อมราคาสะสม	ราคาตามบัญชี (Book Value) (ราคาทุน - ค่าเสื่อมราคาสะสม)
1	20,000	4,000	4,000	$20,500 - 4,000 = 16,500$
2	20,000	4,000	8,000	$20,500 - 8,000 = 12,500$
3	20,000	4,000	12,000	$20,500 - 12,000 = 8,500$
4	20,000	4,000	16,000	$20,500 - 16,000 = 4,500$
5	20,000	4,000	20,000	$20,500 - 20,000 = 500$

ค่าตัดจำหน่าย (Amortization)

- มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2558) เรื่อง **“สินทรัพย์ไม่มีตัวตน”** กล่าวว่า กิจการต้องประเมินอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน หากพบว่าสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสามารถทราบอายุการให้ประโยชน์ได้อย่างแน่นอน เช่น สิทธิบัตร สัมปทาน ฯลฯ กิจการต้องตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการให้ประโยชน์ทราบได้แน่นอนตลอดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์นั้น
- หากสินทรัพย์ไม่มีตัวตนไม่สามารถทราบอายุการให้ประโยชน์ได้แน่นอน เช่น ค่าความนิยม กิจการไม่ต้องตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่อายุการให้ประโยชน์ไม่ทราบแน่นอน แต่ให้ทดสอบการค้อยค่า โดยเปรียบเทียบมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนกับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น

***ถือเป็นรายการในหมวดบัญชี “ค่าใช้จ่าย”

การตัดรายการสินทรัพย์ออกจากบัญชี

- กิจการอาจตัดรายการสินทรัพย์ออกจากบัญชี เนื่องจากการจำหน่ายสินทรัพย์ หรือ คาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากสินทรัพย์นั้น
- การจำหน่ายสินทรัพย์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การขาย หรือบริจาค
- กิจการต้องรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนจากการตัดรายการสินทรัพย์ คือ ผลต่างระหว่างมูลค่าตามบัญชี (Book Value) ของสินทรัพย์ กับจำนวนเงินที่จะได้รับจากการจำหน่ายสินทรัพย์

 กรณี จำนวนที่จะได้รับ > มูลค่าตามบัญชี ผลต่าง คือ **กำไร**จากการจำหน่ายสินทรัพย์

 กรณี จำนวนที่จะได้รับ < มูลค่าตามบัญชี ผลต่าง คือ **ขาดทุน**จากการจำหน่ายสินทรัพย์

$$\text{มูลค่าตามบัญชี (Book Value)} = \text{ราคาทุน} - \text{ค่าเสื่อมราคาสะสม}$$

ตัวอย่างการตัดรายการสินทรัพย์ออกจากบัญชี

ณ วันที่ 1 เม.ย. 2565 กิจการต้องการขายเครื่องถ่ายเอกสาร เนื่องจากเสื่อมสภาพ ซึ่งในขณะนั้นเครื่องถ่ายเอกสารมีราคาทุน 100,000 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี กิจการซื้อเครื่องถ่ายเอกสารนี้มาเมื่อวันที่ 1 ม.ค. 2562 โดยกิจการจะได้รับเงินจากการขายเครื่องถ่ายเอกสารจำนวน 40,000 บาท

1. คำนวณค่าเสื่อมราคาสะสม ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2562 – 31 มี.ค. 2565 = ระยะเวลา 3 ปี 3 เดือน

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} = 100,000 / 5 = 20,000 \text{ บาท/ปี}$$

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อเดือน} = 20,000 / 12 = 1,666.67 \text{ บาท / เดือน}$$

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น ค่าเสื่อมราคาสะสม ระยะเวลา 3 ปี 3 เดือน} &= (20,000 * 3) + (1,666.67 * 3) \\ &= 65,000.01 \text{ บาท} \end{aligned}$$

2. คำนวณมูลค่าตามบัญชีของเครื่องถ่ายเอกสาร ณ วันที่ 1 เม.ย. 2565

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าตามบัญชี (Book Value)} &= \text{ราคาทุน} - \text{ค่าเสื่อมราคาสะสม} \\ &= 100,000 - 65,000.01 \\ &= 34,999.99 \text{ บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 3. \text{หาผลต่างระหว่างจำนวนเงินที่ได้รับ กับมูลค่าตามบัญชี} \\ &= 40,000 - 34,999.99 = 5,000.01 \text{ บาท} \\ &\text{* กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์} \end{aligned}$$

ตัวอย่างการตัดรายการสินทรัพย์ออกจากบัญชี

พ.ศ. 2565		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
เม.ย.	1	เงินสด		40,000	-		
		ค่าเสื่อมราคาสะสม		65,000	01		
		เครื่องถ่ายเอกสาร				100,000	-
		กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์				5,000	01
		บันทึกการตัดรายการเครื่องถ่ายเอกสาร ออกจากบัญชี		105,000. 01		105,000. 01	

ผลต่างระหว่างจำนวนเงินที่ได้รับ กับ มูลค่าตามบัญชี

$$= 40,000 - 34,999.99 = 5,000.01 \text{ บาท}$$

* กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์

7. วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป (Supplies Used Expenses)

วัสดุสิ้นเปลือง หมายถึง สินทรัพย์หมุนเวียนของกิจการ ที่มีอายุการใช้งานในระยะเวลาอันสั้น หรือใช้แล้วหมดไป เช่น ปากกา ยางลบ ดินสอ กระดาษ เป็นต้น โดยปกติแล้วกิจการจะซื้อวัสดุสิ้นเปลืองเข้ามาใช้งานและบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์หรือค่าใช้จ่ายแล้วแต่กรณี

ระหว่างปีจะมีการเบิกวัสดุไปใช้ เมื่อสิ้นงวดบัญชีจะทำการตรวจนับวัสดุสิ้นเปลืองคงเหลือ เพื่อหาจำนวนที่ใช้ไประหว่างงวดและทำการปรับปรุงบัญชีเป็น “ค่าใช้จ่าย” เรียกว่า “วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป (Supplies Used Expenses)”

การคำนวณวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป

วัสดุสิ้นเปลืองต้นงวด	XX
<u>บวก</u> ซ่อมระหว่างงวด	<u>XX</u>
วัสดุสิ้นเปลืองที่มีทั้งสิ้น	XX
<u>หัก</u> วัสดุสิ้นเปลืองปลายงวด	<u>XX</u>
วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป	<u>XX</u>

ตัวอย่างการปรับปรุงวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป

วันที่ 1 มกราคม 2565 กิจการมีวัสดุสิ้นเปลืองยกมา 3,000 บาท ระหว่างปีมีการซื้อเพิ่มเติมอีก 5,500 บาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 กิจการตรวจนับวัสดุสิ้นเปลืองคงเหลือ 1,200 บาท ณ วันที่ซื้อวัสดุ กิจการบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์

วัสดุสิ้นเปลืองต้นงวด	3,000
<u>บวก</u> ซื้อมาระหว่างงวด	<u>5,500</u>
วัสดุสิ้นเปลืองที่มีทั้งสิ้น	8,500
<u>หัก</u> วัสดุสิ้นเปลืองปลายงวด	<u>1,200</u>
วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป	<u>7,300</u>

ณ วันสิ้นงวดบัญชี (บันทึกมูลค่าวัสดุฯใช้ไปที่คำนวณได้)

เดบิต วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป	7,300	
เครดิต วัสดุสิ้นเปลือง		7,300

ตัวอย่างการปรับปรุงวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป

วันที่ 1 มกราคม 2565 กิจการมีวัสดุสิ้นเปลืองยกมา 3,000 บาท ระหว่างปีมีการซื้อเพิ่มเติมอีก 5,500 บาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 กิจการตรวจนับวัสดุสิ้นเปลืองคงเหลือ 1,200 บาท ณ วันที่ซื้อวัสดุ กิจการ**บันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่าย**

วัสดุสิ้นเปลืองต้นงวด	3,000
<u>บวก</u> ซื้อมาระหว่างงวด	<u>5,500</u>
วัสดุสิ้นเปลืองที่มีทั้งสิ้น	8,500
<u>หัก</u> วัสดุสิ้นเปลืองปลายงวด	<u>1,200</u>
วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป	<u>7,300</u>

ณ วันสิ้นงวดบัญชี (บันทึกมูลค่าวัสดุคงเหลือที่ตรวจนับได้)

เดบิต วัสดุสิ้นเปลือง	1,200	
เครดิต วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป		1,200

การโอนกลับรายการ

การโอนกลับรายการ (Reversing Entries) เป็นการบันทึกกลับรายการที่ได้ปรับปรุงไว้สิ้นงวดบัญชี โดยจะกระทำ ณ วันแรกของงวดบัญชีถัดไป

- เพื่อสะดวกในการบันทึกบัญชีในปีถัดไป เมื่อถึงตอนเกิดเหตุการณ์จริงจะได้ไม่ต้องคำนึงถึงรายการที่เคยปรับปรุงไว้
- ทั้งนี้กิจการอาจเลือกที่จะไม่บันทึกการกลับรายการปรับปรุงก็ได้

การโอนกลับรายการ

การโอนกลับรายการ จะมีอยู่ 4 บัญชีได้แก่

1. รายได้ค้างรับ
2. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
3. ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (เฉพาะกรณีบันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย)
4. รายได้รับล่วงหน้า (เฉพาะกรณีบันทึกไว้เป็นรายได้)

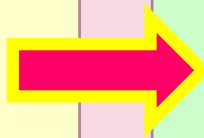
การโอนกลับรายการรายได้ค้างรับ

การโอนกลับรายการ รายได้ค้างรับ

ณ วันสิ้นงวดบัญชี

เดบิต รายได้ค้างรับ   xx

เครดิต รายได้   xx

ณ วันเริ่มบัญชีใหม่

เดบิต รายได้   xx

เครดิต รายได้ค้างรับ   xx

ณ วันเริ่มบัญชีใหม่

บัญชีรายได้จะแสดงยอดผิดคู่ แต่จะถูกชดเชยเมื่อรายการนั้นเกิดขึ้นจริง

บัญชีรายได้ค้างรับ จะไม่มียอดคงเหลือ เหมือนได้บันทึกกลับรายการที่เคยบันทึกไว้เมื่อปีที่แล้วให้หมดไป

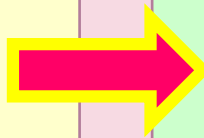
การโอนกลับรายการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

การโอนกลับรายการ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

ณ วันสิ้นงวดบัญชี

เดบิต ค่าใช้จ่าย   xx

เครดิต ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย   xx

ณ วันเริ่มบัญชีใหม่

เดบิต ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย   xx

เครดิต ค่าใช้จ่าย   xx

ณ วันเริ่มบัญชีใหม่

บัญชีค่าใช้จ่าย จะแสดงยอดผิดพลาด แต่จะถูกชดเชยเมื่อรายการนั้นเกิดขึ้นจริง

บัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย จะไม่มียอดคงเหลือ เหมือนได้บันทึกกลับรายการที่เคยบันทึกไว้เมื่อปีที่แล้วให้หมดไป

การโอนกลับรายการ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (เฉพาะกรณีบันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย)

การโอนกลับรายการค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (เฉพาะกรณีบันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่าย)

ณ วันสิ้นงวดบัญชี

เดบิต ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า xx

เครดิต ค่าใช้จ่าย xx

ณ วันเริ่มบัญชีใหม่

เดบิต ค่าใช้จ่าย xx

เครดิต ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า xx

ณ วันเริ่มบัญชีใหม่

บัญชีค่าใช้จ่าย จะแสดงยอดด้านเดบิต ถือเป็นค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีใหม่

บัญชีค่าใช้จ่ายล่วงหน้า จะไม่มียอดคงเหลือ เหมือนได้บันทึกกลับรายการที่เคยบันทึกไว้เมื่อปีที่แล้วให้หมดไป

การโอนกลับรายการ รายได้รับล่วงหน้า (เฉพาะกรณีบันทึกไว้เป็นรายได้)

การโอนกลับรายการ รายได้รับล่วงหน้า (เฉพาะกรณีบันทึกไว้เป็นรายได้)

ณ วันสิ้นงวดบัญชี

เดบิต รายได้ xx

เครดิต รายได้รับล่วงหน้า xx

ณ วันเริ่มบัญชีใหม่

เดบิต รายได้รับล่วงหน้า xx

เครดิต รายได้ xx

ณ วันเริ่มบัญชีใหม่

บัญชีรายได้ จะแสดงยอดด้านเครดิต ถือเป็นรายได้ของงวดบัญชีใหม่

บัญชีรายได้รับล่วงหน้า จะไม่มียอดคงเหลือ เหมือนได้บันทึกกลับรายการที่เคยบันทึกไว้เมื่อปีที่แล้วให้หมดไป

การแก้ไขข้อผิดพลาด (Correction of Errors)

การบันทึกบัญชีบางครั้งอาจเกิดข้อผิดพลาดขึ้นได้ วิธีการแก้ไขข้อผิดพลาดต้องทำการตรวจสอบและการแก้ไขข้อผิดพลาดย่อมแตกต่างกันไปตามลักษณะของการผิดพลาดนั้น

หากเป็นการผิดพลาดเนื่องจากบันทึกคำอธิบายรายการผิด บันทึกตัวเลขผิด อาจทำได้โดยการขีดฆ่าแก้ไขตัวเลขที่ผิดและเซ็นชื่อกำกับ

ส่วนข้อผิดพลาดบางอย่าง เช่น การวิเคราะห์รายการค้าผิด บันทึกบัญชีผิด อาจจะต้องดำเนินการขออนุมัติจากผู้มีอำนาจหรือผู้บริหาร เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดนั้นให้ถูกต้อง ซึ่งการแก้ไขจะแตกต่างกันแล้วแต่กรณี

ตัวอย่างการแก้ไขข้อผิดพลาด

วันที่ 15 เมษายน 2565 จ่ายค่าน้ำประปา จำนวน 300 บาท แต่พนักงานไม่ได้บันทึกบัญชี

รายการที่บันทึกไว้เดิม	รายการที่ถูกต้อง	การแก้ไขข้อผิดพลาด
-	เดบิต ค่าน้ำประปา 300 เครดิต เงินสด 300	เดบิต ค่าน้ำประปา 300 เครดิต เงินสด 300

วันที่ 30 มีนาคม 2565 กิจการจ่ายค่ารับรอง จำนวน 3,500 บาท
แต่พนักงานบันทึกบัญชีเป็นจำนวนเงิน 5,300 บาท

รายการที่บันทึกไว้เดิม	รายการที่ถูกต้อง	การแก้ไขข้อผิดพลาด
เดบิต ค่ารับรอง 5,300 เครดิต เงินสด 5,300	เดบิต ค่ารับรอง 3,500 เครดิต เงินสด 3,500	เดบิต เงินสด 1,800 เครดิต ค่ารับรอง 1,800

ตัวอย่างการแก้ไขข้อผิดพลาด (ต่อ)

วันที่ 11 ก.พ. 2565 กิจการรับชำระหนี้จากลูกหนี้ร้านมีตา จำนวน 1,000 บาท
แต่พนักงานบันทึกบัญชีเป็นการจ่ายชำระหนี้ร้านมีตา จำนวน 10,000 บาท

รายการที่บันทึกไว้เดิม	รายการที่ถูกต้อง	การแก้ไขข้อผิดพลาด
เดบิต เจ้าหนี้-ร้านมีตา 10,000 เครดิต เงินสด 10,000	เดบิต เงินสด 1,000 เครดิต ลูกหนี้-ร้านมีตา 1,000	เดบิต เงินสด 11,000 เครดิต ลูกหนี้-ร้านมีตา 1,000 เจ้าหนี้-ร้านมีตา 10,000

วันที่ 3 มีนาคม 2565 กิจการนำเงินสดฝากธนาคาร จำนวน 30,000 บาท
แต่พนักงานบันทึกบัญชีเป็นถอนเงินจากบัญชีธนาคาร จำนวนเงิน 3,000 บาท

รายการที่บันทึกไว้เดิม	รายการที่ถูกต้อง	การแก้ไขข้อผิดพลาด
เดบิต เงินสด 3,000 เครดิต เงินฝากธนาคาร 3,000	เดบิต เงินฝากธนาคาร 30,000 เครดิต เงินสด 30,000	เดบิต เงินฝากธนาคาร 33,000 เครดิต เงินสด 33,000

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม